

Наше Слowo

УКРАЇНСЬКИЙ
ТИЖНЕВИК
TYGODNIK
UKRAIŃSKI
UKRAINIAN
WEEKLY

Рік LXXIX № 23 (3486) Варшава, 9 червня 2024 року, Ціна / Cena 5 zł (vat = 8%) INDEKS 366609 ISSN 0027-8254

Інтернет-версія газети nasze-slowo.pl



Фото Григорія Сподарика

«Відкриті двері» школи в Ґурові-Ілавецькому. с. 2

«Депозити пам'яті» – зберегти пам'ять
про діячів УСКТ у Щеціні. с. 8

На «Кермеш» – до Вільхівця. с. 16

ISSN 027-8254





Григорій СПОДАРИК

Фото автора статті

«Відкриті двері» школи в Ґурові-Ілавецькому

У Комплексі шкіл з українською мовою навчання в Ґурові-Ілавецькому 25 травня відбувся День відкритих дверей. Учасники могли ознайомитися з повною пропозицією ліцею та початкової школи.

Присутніх запросили також на екскурсію шкільними кабінетами, де можна було особисто побачити сучасне і якісне навчальне обладнання. Були також заняття з програмування та обслуговування дронів, інтеграційні уроки та ігри, практичні вправи з ансамблем пісні й танцю «Думка», майстер-клас з фотографії тощо. Учасники Дня відкритих дверей взяли участь у святкуванні Міжнародного дня культури, у межах якого учні школи представляли різні країни. Тим часом відвідувачам події

призначили роль журі, й це вони мали вибрати найкраще поставлені розповіді про Італію, Францію, Іспанію чи Туреччину. У програмі була теж зустріч із дирекцією школи і ознайомлення з навчальним процесом. Про нього розповіли директорка школи Марія Ольга Сич та її заступниця Олександра Латанишин.

– У кожній школі можна вчитися, але не в кожній – така багата програма позаурочних занять, – переконувала Марія Ольга Сич. І дійсно, школа, крім основного – передачі знань, дає можливість, наприклад, завдяки участі в проєктах пізнавати різні країни. Розвивати свої таланти учень зможе й у випадку, коли стане членом шкільного ансамблю «Думка». Як вказує директорка, школа особливо дбає про розвиток патріотизму та любові до рідної культури і традиції. Це відбувається в межах відзначень українських свят у школі та важливих для громади подій. Одним із найближчих таких заходів мають бути урочистості, присвячені роковинам акції «Вісла». У школі дбають теж про родинну атмосферу і вчать толерантності та пошани одне до одного. Зокрема тому в навчальній програмі є уроки як греко-католицької, так і римо-католицької та православної релігії.

– Наша школа просто готує до життя і того, щоб давати собі раду в кожній ситуації, – підкреслила Марія Ольга Сич.

Тим часом віцедиректорка Олександра Латанишин наголосила, що їхній навчальний заклад перебуває



у першій п'ятдесятці шкіл регіону згідно з рейтингом престижного видання «Перспективи». Багато з учнів – це громадяни України, які потрапили сюди до і після повномасштабного нападу росії на їхню батьківщину. Віце-директорка зауважила, спираючись на результати екзаменів, що завдяки створеним у школі умовам їм за чотири роки вдається, серед іншого, дуже добре опанувати польську мову. Олександра Латанишин розповіла також про численні гуртки за зацікавленнями і з предметів, а також можливість утворення нових, якщо немає чогось, що цікавить учнів. Для розвитку знань і умінь вони мають можливість довільно вибирати предмети для власного розвитку й підготовки до отримання атестата.

Серед відвідувачів Днів відкритих дверей був Кирил Саєнко з Полтави, який три роки тому приїхав до Польщі й зараз закінчує українську початкову школу ім. Лесі Українки у Бартошицях. Чому думає про ліцей у Ґурові-Ілавському?

– Бо тягне до рідного, патріотичних пісень, культури, – відповідає Кирил, котрий уже не вперше бачить Ґурово-Ілавську школу, і кожного разу справляє вона на нього позитивне враження. Своє майбутнє хлопець бачить у політиці й розраховує, що йти у цьому напрямі дозволять знання, здобуті на уроках історії й географії, та їхнє поглиблення.

Вибрати ліцей в Ґурові-Ілавському молодших колег переконував голова шкільного самоуправління Тома Скіберис.

– Я зразу хотів сюди йти, бо тут навчалися моя мама і брат. Я знав, яка тут атмосфера, і знав, що хочу стати членом ансамблю «Думка». Знав також, що школа створює дуже добрі умови для здобування знань, – вважає Тома, який два роки тому сам вибирав цю школу, приїхавши з рідного Срокова. Серед козирів він називає й те, що в школі можна познайомитися з багатьма людьми, які так само дбають про свою українську ідентичність і хочуть її розвивати.

– Школа дає неймовірне почуття свободи – ти не мушиш приховувати й можеш просто бути тим, ким ти є. Кожен може тут розвиватися так, як хоче. Ми з друзями, наприклад, створили ансамбль «Шаровари», – додає Тома Скіберис. Точних планів щодо свого майбутнього ще не має, але радше розвиватиметься у гуманітарних науках. Не проти, щоб стати істориком і професійно вивчати минуле українців у Польщі. ●



Товариство «Магурич» запрошує до робіт в Україні

Товариство «Магурич» запрошує всіх, кому не байдужа культурна спадщина цвинтарів і хто не боїться копіткої роботи, до відбудови кладовищ в Україні. Час проведення робіт: 27 липня – 9 серпня. Завдання, яке ставить собі «Магурич», – це ремонт принаймні 25 польських та українських надгробків. Праці відбудуться на цвинтарях у Чорному Острові (Хмельницька область) або Хоросткові (Тернопільська область) та Поморянах і Закладі на Львівщині.

«Ми не вимагаємо ніяких спеціальних навичок. Найголовніше – це бажання працювати з 8 до 19, з перервою на каву та обід, який готуємо разом. Ми навчимо всього необхідного, також сподіваючись, що учасники в майбутньому використають отримані навички на інших кладовищах», – заохочують до участі організатори табору.

Із собою необхідно мати робочий одяг, плащ, спальний мішок, туристичний килимок, ліхтарик, столове знаряддя та посуд для їжі. Решта – на розсуд учасників.

Більше інформації можна отримати, зв'язавшись із товариством «Магурич» за допомогою месенджера (Magurycz) чи за номерами: 18-351-63-45 та +48 600 688 811, або через месенджер голови товариства Шимона Моджеєвського (Szymon Modrzejewski).

В Україні звертатися з 26 липня за номером:
+380 966 577 422.

Ця акція відбудеться завдяки гранту Національного інституту польської культурної спадщини за кордоном «Полоніка» та власним коштам «Магурича».

Купальське свято в Дубичах

17 липня у Бахматах біля села Дубичі-Церковні в Гайнівському повіті (Підляське воєводство) відбудеться фестиваль «На Івана, на Купала». Це великий захід, найбільший за кількістю учасників, який проводить Союз українців Підляшшя.

У його програмі – ярмарок народних ремесел, зокрема: вишивка, кераміка, показ художнього ковальства та гончарства. Традиційно також відбудеться концертна частина, як-от хода колективів-учасників фестивалю, купальський обряд із пусканням вінків, котрому передуватимуть майстер-класи, пов'язані з українськими традиціями їхнього плетіння. Звичайно, буде й музика. Організатори запрошують теж на концерти фольклорних та естрадних колективів.

За детальнішою та актуальною інформацією про подію слідкуйте на сайті організації (zur.org.pl) та фейсбук-сторінці Союзу українців Підляшшя.

Вето на внесення змін до закону про сілезьку мову

Президент Анджей Дуда наклав вето на поправку до закону про національні та етнічні меншини, яка визнає сілезьку мову регіональною. Про це зазначає Канцелярія президента в повідомленні за 29 травня.

«Президент Республіки Польща Анджей Дуда, відповідно до статті 122(5) Конституції Республіки Польща від 2 квітня 1997 року, відмовився підписати положення від 26 квітня 2024 року про внесення змін до закону „Про національні та етнічні меншини і регіональні мови” та деяких інших актів і 29 травня подав закон на повторний розгляд до Сейму», – ідеться на сайті Канцелярії.

Нагадаємо, що Сейм ухвалив законопроект 26 квітня. Він визнає сілезьку мову регіональною. Закон передбачав теж, що сілезька мова буде додана до закону про національні та етнічні меншини як друга регіональна мова після кашубської. Це могло б відкрити шлях до запровадження в школах добровільних уроків вивчення сілезької мови та встановлення двомовних табличок із назвами місцевостей, де понад 20% мешканців заявляють, що розмовляють сілезькою.

Закон також передбачав співфінансування діяльності, пов'язаної зі збереженням сілезької мови, а також введення двох представників від сілезців до Спільної комісії уряду та національних й етнічних меншин.

Після того, як Анджей Дуда ветовав законопроект, документ не набуде чинності.

Виставка «Люблінський трикутник»

25 травня у Надвісянському музеї (Muzeum Nadwiślańskie) у Казімежі-Дольному відкрилася виставка «Люблінський трикутник». Вона стала результатом художньої резиденції, яка проходила з 5 травня у мальовничому селищі Боровець. У резиденції взяли участь вісімнадцять митців з України, Польщі та Литви.

Виставку також супроводжують мистецькі майстерні, що триватимуть із 6 по 14 червня. Вони призначені для дітей 8-12 років. Учасники вивчать, серед іншого, концепції пленеру та колажу.

Сама виставка «Люблінський трикутник» буде представлена до 16 червня.

«Люблінський трикутник» – альянс, тристороннє регіональне об'єднання, ухвалене 2020 року задля політичного, економічного, культурного й соціального співробітництва між Литвою, Польщею та Україною. Має на меті зміцнення діалогу між країнами та підтримку інтеграції України в Європейський Союз та НАТО, а також спільну протидію російській агресії в Україні.

Візит польських сенаторів до Верховної Ради

«„Немає вільної України без незалежної Польщі! І немає вільної Польщі без незалежної України!” Ці слова сказав у 1920 році тодішній віцепрем'єр-міністр Польщі Ігнацій Дашинський. Ми й тоді намагалися допомагати одне одному», – зазначила маршалкиня польського Сенату Малгожата Кідава-Блонська під час виступу у Верховній Раді України у Києві 24 травня.

«У новому небезпечному світі ні Польща, ні Україна не зможуть вижити поодиночі. Обидва наші народи потребують Європейського Союзу і НАТО. Нам потрібні друзі як по один бік Атлантики, так і по інший», – нагадала голова Сенату РП.

«Нехай слова пісні, яку співають українські солдати, стануть посланням для всього демократичного світу:

„Об'єднаймося, брати, в цю лиху годину, нехай ворог знає, що ми стоїмо за Україну!», – наголосила Малгожата Кідава-Блонська.

Цей візит започатковує переговори щодо двосторонньої угоди про гарантії безпеки.

У складі польської делегації в Києві перебував теж Гжегож Схетина.

Українка – серед лауреатів пісенного конкурсу в Ряшеві



Марію Притулу, юну, майже 16-літню воєнну біженку з України, обрано однією з лауреаток XII Загальнопольського фестивалю акторської, кіно та музичкової пісні «Пісня в мельоніку*», який проходив у Ряшеві 25-26 квітня цього року в Інституті музики Ряшівського університету. Дівчина була єдиною україною з-посеред 165 учасників відбору. Вона пройшла до фіналу разом з 52 іншими виконавцями. У фіналі Марія стала лауреаткою у своїй віковій групі від 16 до 18 років, «виспівавши» третє місце.

Марія Притула після повномасштабної війни в Україні приїхала з мамою Нілою до Ольштина, де навчається в одному з місцевих загальноосвітніх ліцеїв. На конкурсі дівчина заспівала пісню з репертуару співачки та композитори Злати Огневич «Ти обіцяв» на слова Андрія Хливнюка. Виконавців оцінювало журі під керівництвом відомого музичного журналіста, критика й телеведучого Роберта Яновського. Юна співачка із Запоріжжя потрапила до одинадцяти виконавців гала-концерту популярного ряшівського фестивалю та була нагороджена рясними й тривалими оплесками публіки, яка вщерть заповнила концертний зал.

– Для доні участь у такому фестивалі була чимось новим, оскільки раніше вона виступала на заходах естрадного типу, кількаразово також і на Вармії та Мазурах, – розповідає її мама, Ніла Притула. – Тут треба ще й було показати акторські здібності. Відверто кажучи, мене здивувало те, що серед учасників не було більше жодного українського виконавця, зокрема здібної молоді, яка залучена до низки різноманітних художніх ансамблів, колективів, гуртів, що успішно діють серед численної в Польщі української національної меншини.

Сама ж юна лауреатка сказала, що вона дуже рада нести українську пісню і в польське вокальне середовище.

Гран-прі фестивалю здобув Алекс Щепанік із Кросна.

*Мельонік (казанок – прим. ред.) – це різновид капелюха. У Галичині його так і називали, від латинського «melona». Натомість гуцули говорили на подібний головний убір «капелюх-батер».

Степан МІГУС

Фото з інтернет-сторінки Будинку культури в Ряшеві

Свято української вишиванки у Зеленій Горі



Зеленогірський гурток Об'єднання українців у Польщі 16 травня організував фестиваль до Свята української вишиванки. Від 2007 року День вишиванки відзначають в Україні й у світі у третій четвер травня. З цієї нагоди українці Зеленої Гори провели зустріч, щоб показати друзям-полякам і всім українцям, яким випало жити в місті, що вишиванка є національною святинєю з 1947 року, коли в межах жорстокої акції «Вісла» українське населення з Лемківщини та Надсяння було примусово переселене з етнічних земель на західні території після-воєнної Польщі.

З 1956 року в Зеленій Горі засновано Українське суспільно-культурне товариство, яке створило змішаний хор. Збереглося фото цього хору в перші роки його існування – кожен в українській вишиванці із сіл і містечок усього Закерзоння. У міжвоєнний період діяв подібний хор у селі Улюч, що над Сяном. Його учасники, хлопці й дівчата зі зниклого вже Улюча, виступали у подібних вишиванках. У хорі співав мій батько – Миколай Шляхтич, а також його рідні та двоюрідні брати. Учасником хору був і рідний брат моєї мами Пелагії – Іван Кулик.

Василь ШЛЯХТИЧ

Фото надане автором допису

Український тиждень у варшавському виші

13-15 травня у варшавській Головній школі торгівлі (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie) відбувся «Український тиждень», який зібрав студентів, представників неурядових організацій, бізнесу, культури з Польщі та України. Захід складався з кількох конференцій та дискусій з експертами. Учасники обговорили питання залучення здібних студентів та молоді до дискусій, семінарів і сесій, надихаючи їх стати майбутніми лідерами змін у побудові польсько-українських стосунків. Також обговорили питання щодо сприяння двостороннім відносинам та тривалим партнерствам між академічними, бізнесовими та неурядовими установами в Польщі та Україні.

У межах «Українського тижня» відбулися теж культурні заходи, як-от вечір українського кіно, музичний концерт та фотовиставка проєкту «Ukrainer».

Більше новин читайте на сайті: nasze-slowo.pl.
Опрацював на основі повідомлень Павло ЛОЗА

ПОДІЇ ТИЖНЯ

Підготувала Тетяна ДАНЮЧЕНКО

«Резерв+»

Після введення в дію нового закону про мобілізацію 18 травня запрацював застосунок «Резерв+».

Він дає змогу військовозобов'язаним оновити свої облікові дані та отримати інформацію щодо себе в реєстрі «Оберіг». На сьогодні застосунок виконує роль електронного кабінету для військовозобов'язаного. Реєстрація у ньому поки що є добровільною. На відміну від «Оберегу» (єдиний електронний реєстр призовників, військовозобов'язаних та резервістів, своєрідна електронна база, яка автоматично наповнюється даними з реєстрів та даними ТЦК – прим. ред.) «Резерв+» є відокремленим персональним вебсервісом у мобільному додатку, на якому не зберігаються персональні дані. Застосунок «Резерв+» побудований так, що на серверній частині взагалі не здійснюється зберігання персональних даних користувачів. При цьому інформація передається виключно у зашифрованому вигляді. Отримані дані зберігатимуться на смартфоні теж в зашифрованому вигляді. Доступ до них можна отримати лише після авторизації через BankID.

За даними Міноборони України, 18 червня у застосунку має з'явитися QR-код, відсканувавши який представники влади зможуть отримати дані про статус військовозобов'язаного, призовника або резервіста.

В Міноборони повідомляють, що в додатку вже оновили свої дані 1,35 мільйона військовозобов'язаних. З них майже 141 тисяча заброньовані, понад 80 тисяч мають відстрочку, а ще більш ніж 183 тисячі виключені з військового обліку.

Також свої дані оновили понад 155 тисяч жінок. У Міністерстві оборони вкотре наголосили, що в застосунку треба реєструватися тільки військовозобов'язаним жінкам, що передбачено законом і правилами військового обліку. Зокрема, йдеться про тих, хто має медичну та фармацевтичну освіту, а також резервісток.

Також відомство повідомило про виправлення помилки, через яку в застосунку «Резерв+» частина громадян мали статус «у розшуку». Його безпідставно відображало у більш ніж 700 тисяч українців. Таку відмітку отримали навіть деякі військовослужбовці.

Якщо військовозобов'язаний не оновить свої дані протягом 60 днів (до 16 липня 2024 року), його очікує штраф від 17 до 51 тисячі гривень, а дані все одно треба буде оновити.

12-й «Книжковий арсенал»

З 30 травня по 2 червня в Києві у Національному культурно-мистецькому та музейному комплексі «Мистецький арсенал» проходив XII міжнародний фестиваль «Книжковий арсенал».



Фото з фейсбук-сторінки «Книжкового арсеналу»

До фестивалю долучилися понад сотня видавців, п'ять книгарень, програмою було передбачено 160 тематичних подій і 10 виставкових проєктів. Фокус-темою цього горічного фестивалю визначили «Життя на межі», кураторами стали літературознавиця Тетяна Огаркова і філософ, есеїст Володимир Єрмоленко.

Цього року ярмаркова частина стала вдвічі більша за попередню. Фестиваль також адаптувався до безпечних ризиків, облаштував простір до відключень світла та підготував великі укриття.

Спеціальною експозицією на фестивалі стали знищені накладки книжок та уламки типографських станків типографії «Фактор-друк» із Харкова, яку росія атакувала 23 травня. Внаслідок удару загинули 7 людей, ще 21 людина була поранена, а 50 тисяч книжок та видавничі потужності, які мали б забезпечувати українські школи підручниками, було знищено. «Фактор-друк» – одна з найбільших типографій в Європі, там друкувалися книжки майже всіх українських видавництв, зокрема видавництва Vivat. Після атаки на друкарню в соціальних мережах українці масово розміщували фото з книжками видавництва та закликами купувати їхні книжки.

росіяни знищують українську енергетику

У ніч на 1 червня росіяни вчергове атакували енергетичну систему України, зокрема енергооб'єкти у Запорізькій, Дніпропетровській, Донецькій, Кіровоградській та Івано-Франківській областях.

У ДТЕК повідомили про серйозні пошкодження на двох теплоенергостанціях: «І знову вкрай важка ніч для української енергетики. Ворог обстріляв дві наші ТЕС. Серйозно пошкоджено обладнання. Це вже шоста масована атака на теплоелектростанції ДТЕК за два з половиною місяці».

Також після російського обстрілу в критичному стані перебуває Дніпровська ГЕС, повністю перекрито рух греблю з лівого берега Дніпра на правий. Як зазначає голова Запорізької обласної військової адміністрації Іван Федоров, «не йдеться навіть про виробництво електроенергії». Він додає, що вони працюють над відновленням безпечного руху транспорту.

Послідовні атаки росіян на українську енергетичну інфраструктуру призводять до серйозного дефіциту електроенергії в Україні. Там знову почалися масові від-

ключення світла та вводяться графіки його відсутності, як це було попередньої зими. Експерти прогнозують складні часи для української енергосистеми як цього літа через збільшене користування, наприклад, кондиціонерами, так і, звичайно, восени-взимку.

Зараз дефіцит електроенергії збільшиться також через введення в плановий ремонт двох енергоблоків АЕС. Про це заявив, зокрема, голова правління «Укренерго» Володимир Кудрицький: «На наступному тижні, якщо порівнювати з минулим тижнем, ситуація буде визначатися трьома основними факторами. Перше – починаючи з суботи, вийшли в ремонт два енергоблоки атомних електростанцій. Це був плановий процес, його неможливо відтермінувати. Відповідно, у нас буде дещо менше потужності в системі, ніж було раніше. Друге – це два обстріли цієї й минулої ночі, через які зазнали пошкоджень певні об'єкти енергетики, зокрема декілька теплових і гідроелектростанцій. Це означає, що ці пошкоджені об'єкти будуть нести менше навантаження, ніж до цього. І третій фактор – це досить висока температура повітря, яка очікується завтра і протягом усього наступного тижня, до +32, наприклад, у Києві. Це означає, що споживання зросте через більш інтенсивне використання систем кондиціонування. Тому дефіцит, якого ми були позбавлені протягом кількох днів на цьому тижні, повернеться, причому в досить серйозному розмірі. Він не може бути фізично перекритий імпортом електроенергії з Європи. Тому з завтрашнього дня протягом всієї доби очікуються планові графіки відключень».

Кудрицький додає, що найбільший дефіцит спостерігається в ранкові й вечірні години. Однак дефіцит зберігається і протягом всієї доби, тож «фізично неможливо забезпечити відсутність вимкнень навіть вночі».

Треба додати, що український уряд з 1 червня підвищив ціну на світло з 2,64 до 4,32 грн за кВт-год. В Міненерго наголосили, що підвищення тарифу на електроенергію – «складний, але необхідний крок», адже за теперішніх умов держава не має можливості утримувати наднизьку пільгову ціну для всіх споживачів, а «попередній тариф покривав лише третину реальної вартості електроенергії».

Захід зсуває «червоні лінії» щодо ударів своєю зброєю по росії

Україна підтвердила, що Сполучені Штати Америки дозволили обмежене застосування своєї зброї для ударів по російській території. Про це заявив речник президента Володимира Зеленського Сергій Никифоров. Він підтвердив повідомлення в ЗМІ, що адміністрація президента США Джо Байдена неопублічно схвалила удари України по території рф з використанням американської зброї, але тільки неподалік Харківської області, де нещодавно відбувся наступ росіян.

«Це значно посилює нашу здатність протидіяти російським спробам наступати через кордон», – зазначив речник президента України. Також він додав: «Ми почали отримувати позитивні сигнали по дипломатичних каналах про обмежене використання озброєнь від США у прикордонному з Харковом регіоні».

Своєю чергою в інтерв'ю виданню Guardian Володимир Зеленський дав зрозуміти, що Україні потрібна

можливість використовувати «потужну» зброю великої дальності, яка може вражати цілі в глибині російської території – «червону лінію», яку Білий дім відмовляється зняти. Без цього «зеленого світла», за його словами, інші союзники, такі як Велика Британія, також можуть не дозволити Україні використовувати свою далекобійну зброю.

Нагадаємо, перед цим генсек НАТО Єнс Столтенберг наполягав, що союзникам потрібно переглянути обмеження на заборону Україні бити по рф західною зброєю на тлі прикордонних боїв на Харківщині. «Право на самооборону включає право вдаряти по легітимних військових цілях за межами України. Це частина самооборони. Ми бачимо, як це чітко видно зараз у боях на Харківщині, тому що російські війська перебувають на території росії, атакуючи на кордоні українську територію. Лінія фронту проходить більш-менш по лінії кордону, і якщо ви не можете атакувати російські сили по той бік фронту, тому що вони по той бік кордону, тоді ви справді знижуєте спроможність українських сил оборонятися», – сказав генсек НАТО. Він додав, що у таких умовах росіяни можуть атакувати, не будучи атакованими у відповідь. Столтенберг у цьому контексті закликав союзників, які наклали обмеження на застосування переданої ними зброї, переглянути ці обмеження: «Мій меседж полягає у тому, що ми повинні розглянути ці обмеження, тому що, маючи надто багато обмежень, ми зв'язуємо одну руку українським збройним силам».

Таку позицію підтримують і деякі європейські держави, зокрема Норвегія, Польща, Швеція, Фінляндія та кілька інших країн, а також Канада. Президент Франції Еммануель Макрон допускає такий розвиток подій на території росії: «Ми повинні дозволити українцям нейтралізувати військові об'єкти, з яких запускаються ракети, але не інші цивільні чи військові цілі».

Уряд Німеччини також обережно відмовляється від своїх застережень щодо дозволу Україні атакувати військові об'єкти на території росії наданою західною зброєю. Про це виданню Politico на умовах анонімності повідомила особа, знайома з позицією німецького уряду. Співрозмовник видання сказав, що канцлер Німеччини Олаф Шольц виступає за дозвіл використання західної зброї по цілях всередині росії, але не надав інших подробиць.

Сам Шольц заявив, що Україна може використовувати зброю, надану Німеччиною, «в рамках міжнародного права», що дозволить бити по цілях на території росії. «Я вважаю дивним, – сказав Шольц, – коли деякі люди ведуть дискусії і кажуть, що їм (українцям – прим. ред.) не дозволено захищатися і вживати заходів, які для цього підходять».

У той же час речник Шольца Штеффен Гебештрайт повідомив, що «оборонні дії України не обмежуються власною територією, а можуть бути розширені й на територію агресора», наголосивши також, що він не може розкрити точні домовленості з Києвом щодо використання німецької зброї, оскільки вони є конфіденційними. Гебештрайт також стверджував, що заява Шольца річної давнини, в якій він сказав, що існує «консенсус» щодо того, що Україна не використовуватиме німецьку зброю на території росії, була «констатацією фактів», яка на той момент була правдою, але не обов'язково відноситься до майбутнього.

Людмила ЛАБОВИЧ

Фото авторки статті

«Вернутися до свого коріння»

Це місце, де не лише зберігаються зразки дерев'яної сільської архітектури з Підляшшя, але й проходять українські культурні події. Музей під відкритим небом «Загорода» в Козликах над річкою Нарвою є місцем зустрічей різних поколінь українців не лише з Підляшшя. Зараз у розвиток культурного життя у скансені включається чергове молоде покоління. Пропонуємо до вашої уваги розмову з Катериною Воєводою, організаторкою заходів у «Загороді». Остання з подій, «На Миколу», відбулася 25 травня.



Катерина Воєвода

– «На Миколу» – це вже чергова імпреза, в організації якої ти включаєшся. Насамперед розкажи дещо про себе.

– Мене звати Катерина Воєвода, я народилася в Більську й від першого класу початкової школи і аж до ма-

тури я співала в українському ансамблі пісні і танцю «Ранок». З дитинства батько забирав мене разом з іншими дітьми, які вчилися української мови, «під вітряк» в Козликах. Саме там, біля вогнища, я вивчила багато українських пісень, які ми тоді співали під супровід гітари.

На навчання я виїхала до Варшави, але після кількох років вирішила з чоловіком повернутися на Підляшшя, до свого коріння. Моя подруга сказала, що не знає іншої групи людей, які б приїхали в столицю з різних частин Польщі та які скучають за своїми рідними сторонами так, як підляшани. Моментом, коли я почала думати про те, щоб повернутися, стало прочитання книжки Анети Примаки-Онішк «Bieżeństwo 1915. Zapomniani uchodźcy». Тоді я зрозуміла, що на Підляшші є стільки невіднайдених речей, незаписаних історій, та якщо ми до них тепер не прислухаємося, вони можуть зникнути назавжди. Завдяки цій книжці я відчула ще більший зв'язок із Підляшшям. Тут я у себе, тут моє коріння. Усі мої предки народилися на Підляшші, їх не переселяли. І це моє місце на землі. У Варшаві я часто чула, що не треба пасивно брати участі в культурному житті, але його активно створювати. А Підляшшя – це чудове місце для творення культури.

– Саме таким прекрасним місцем здається музей українців Підляшшя. Яке значення має для тебе «Загорода»?

– Дуже важливе. До скансену в Козликах я приїжджала змалку. 35 років тому в цьому місці був лише вітряк-козяк. Чергові будинки, які тут стоять, були перенесені з інших сіл. І вони з'являлися на моїх очах. Спершу це була хата, потім майстерня, клуня, конюшня, баня, поміст над самою Нарвою, а рік тому – млин. Скансен в Козликах – це прекрасне місце, щоб втекти від міського галасу. Тут тишина і спокій. Ми сюди приїжджаємо збирати гриби, полоти город, організовуємо сплави на байдарках, майстер-класи співу, танцю, ремесла, також інструментальні, колядні майстер-класи, зустрічі для дітей. У «Загороді» діє Товариство друзів скансену в Козликах, метою якого є організація заходів суспільно-культурного, навчального та інтеграційного характеру, популяризація традиційної культури, розвиток ідентичності місцевого населення. Коло скансену, при селі Козлики, знаходиться церква св. Миколая. І з нагоди весняного свята Миколая ми проводимо в «За-



«Загорода» в Козликах



Концерт колишніх учасників українського ансамблю пісні і танцю «Ранок» з Більська у «Загороді» в 2021 році

городі» захід «На Миколу». У цьому році я організувала його вже четвертий раз.

– Як виглядало цьогорічне свято «На Миколу»?

– Цьогорічний захід відбувся 25 травня. Подія була частиною проєкту «Підляська мистецька палітра 2024», який має на меті промувати місцеву культуру, традицію та артистичне ремесло. Нашою гостею була Анета Примака-Онішк, письменниця з білоруськомовного села Книшевичі коло Сокулки. Зустріч з нею була нагодою для розмови про тяжкий досвід православного населення на Підляшші. Ми послушали розповіді про прикордонне сусідство, про спільне життя й про те, що часто попри різниці і конфлікти люди вміють жити поруч. На мою думку, остання книжка авторки «Kamienie musiały polecieć. Wymazywana przeszłość Podlasia» повинна бути обов'язковою для національних меншин, однак не для того, щоб антагонізувати православних і католиків, але щоб краще зрозуміти наше минуле. Це універсальна розповідь про меншини, які проживають не лише на Підляшші, а також в інших частинах Польщі. Після лекції ми могли послуhati концерт ансамблю «Malwa Band» з Варшави, який заграє загальновідомі українські пісні, а згодом грав до пісень біля вогнища.

– Як ти згадала, «На Миколу» – це частина більшого проєкту.

– Так, цьогорічну подію ми організували дякуючи підтримці Маршалківського управління Підляського воєводства. У межах проєкту у нас ще відбудеться декілька подій. 29 липня пройде захід «На Володимира». Почнеться він молитвою біля стовпової каплички святого Володимира, а згодом ми будемо мати нагоду послуhati лекцію Віталія Михальчука, родом з православної сім'ї з Берестя над Бугом в Білорусі. Він розповість про автокефалію Польської автокефальної православної церкви з нагоди її 100-річчя. Після лекції заспіває співочий колектив «Ганок» з Лодзі, учасниці якого родом з Підляшшя. Гурт виконує традиційні пісні з нашого регіону. Окрім цього, на канікулах, у серпні, ми організуємо «Меандри – літню школу традиційної музики». У межах заходу будуть співочі, танцювальні та інструментальні майстер-класи, спрямовані не лише до досвідчених учасників, але й початківців, які тільки починають свою пригоду з підляською традиційною музикою. Під керівництвом професійних викладачів учасники зможуть дізнатися більше про історію та традиції українського співу і танцю, ознайомитися з різноманітними стилями та зрозуміти їхнє значення в культурному контексті. Також ми плануємо провести танцювальну забаву, майстер-класи плетіння з соломи та виставку.

– До кого спрямовані події в «Загороді»?

– Наші заходи спрямовані до всіх – як до молодих, так і до старших. Ми їх організуємо з думкою про місцеву національну меншину, але також про інших людей, що зацікавлені підляською традиційною культурою.

– Де можна більше довідатися про заходи в «Загороді»?

– Ми інформуємо про всі події на нашій фейсбук-сторінці facebook.com/skansenkozliki. Культурні заходи, які ми організуємо, зазвичай безкоштовні. Щиро запрошуємо брати в них участь. ●



Цьогорічний захід «На Миколу». Фото Анни Пабян



Катерина Воевода (посередині) під час «Меандрів» у 2023 р.

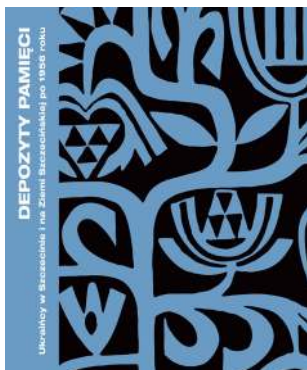
Анна ВІННИЦЬКА

Фото з книжки

«Депозити пам'яті» – зберегти пам'ять про діячів УСКТ у Щеціні

«Культурні антропологи заохочують нас до глибокого вивчення фотографій. Однак не лише через те, що ми самі можемо прочитати на них. Вони знають, що фотографії – це двері до розмови про минуле, діалогу про час, події, сенс життя, про тривання й минуність... Віддаючи у ваші руки альбом з нещодавно віднайденими фотографіями в межах проєкту „Депозити пам'яті“, ми сподіваємося, що вони надихнуть саме на такий діалог», – читаємо у вступному слові до видання «Депозити пам'яті. Українці в Щеціні й на Щецинській землі після 1956 року». Унікальний альбом вийшов друком завдяки старанням Івана Сирника, голови Щецинського відділу ОУП.

На перший погляд, могло б здатися, що у книзі головним є саме світлини, які доповнює невеликий за обсягом текст. Однак після прочитання книжки все стає зрозуміло – це дуже вдалий компендіум знань про українську громаду на Щецинщині. Видання не перенасичене інформацією, у ньому зібрано найголовніше як про людей, котрі творили на цих землях українське життя після 1956 року, так і всі витоки життя, завдяки яким Щецин став одним із найважливіших осередків української меншини у післявоєнний час. А світлини все це документують. Попри те, що у книжці багато історичних даних, вона читається насамперед як розповідь про наше життя. Це відбувається саме завдяки світлинам зі щоденного побуту героїв. «Фотографії по-своєму розповідають історію минулого. Вони показують не лише людей, а й простір та місце. Світлини показують, як одягалися наші герої, яка була мода на зачіски. У кадр потрапляють динамічні події: хтось саме декламує вірш, хтось налаштовує музичний інструмент, чоловіки запекло сперечаються один з одним, а молоді парубки щойно виграли футбольний матч проти одружених». Додаткова цінність книжки – у тому, що історію української громади розказано на фоні подій із життя інших народностей. Долі поляків та національних меншин, які на цих землях до війни також не були звичним явищем, переплітаються. А тим, що їх поєднує, стає саме місце їхнього проживання. Тому книжка є цікавою як для українців, так і поляків. І тут потрібно відзначити велику роль історика професора Ярослава Сирника, який написав усі тексти до книжки.



Йосиф Бак – організатор УСКТ у Щеціні, багатолітній член воєводської влади цієї організації

Завдяки його великому досвіду історичних досліджень та науковим досягненням оповідь альбому є цікавою і стислою.

– Проєкт «Депозити пам'яті» ми написали шість років тому, оскільки нарешті хотіли впорядкувати наш архів, який так, як усюди, був засипаний порохом і ніхто не мав від нього користі. Вдалося роздобути на це кошти від маршалківського управління. Книжка «Депозити пам'яті. Українці в Щеціні й на Щецинській землі після 1956 року» – це ефект нашої річної праці, – каже Іван Сирник, голова Щецинського відділу ОУП.

Видання книжки було можливе передовсім завдяки невтомній роботі Івана Сирника, який придумав і реалізовує проєкт, та певною мірою Йосифу Баку – організатору Українського суспільно-культурного товариства (УСКТ) в Щеціні, який накопичив неймовірний архів світ-



Зустріч з Едвардом Бурим (3 червня 1967 р.). На фото стоять: Михайло Козак (перший зліва), Димитр Трояновський (перший справа), перший справа сидить Мирослав Трухан

лин, а також архівних номерів газети «НС», «Нашої культури» чи «Щецінського кур'єра». На їхній основі можна сьогодні вести розповідь про часи УСКТ та людей, прізвища яких неможливо тут перерахувати. Таких десятки, і всі вони народилися далеко від Щеціна. Після того, як доля закинула їх на Щецинщину, будували тут українське життя: місцеві структури УСКТ, пункти навчання української мови, українську філологію в Щеціні, українську школу в Лабуню-Великому чи Тшенсачу, хорові, театральні, інструментальні та танцювальні гурти, капелу бандуристів. Проводили літературні та наукові зустрічі, спортивні змагання, радіопередачі, лікарське товариство та багато інших форм діяльності. Щецин був одним із найуспішніших центрів і в культурному, і науковому плані, тут працювали видатні особи: українські історики, науковці, лікарі, вчителі та представники інших професій, – які згодом відіграли надзвичайно важливу роль у місцевих громадах практично по всій країні.

– На мою думку, ми одне про одного знаємо дуже мало, й тому варто було б, аби кожен відділ підготував таку публікацію. Аби в Щеціні також могли прочитати про Кошалін, Ольштин, Ельблонг, Гданськ чи Перемишль. Це дало б нам образ того, як багато до цього часу зробили наші попередники у всіх прошарках нашого життя. А це було б наше багатство та спадщина, яка залишиться після нас, – вважає Іван Сирник.

Книжку «Депозити пам'яті. Українці в Щеціні й на Щецинській землі після 1956 року» можна знайти в місцевих бібліотеках та Осередку культури в Щеціні. Іван Сирник сподівається, що після її прочитання відгукнуться ті, хто зможуть допомогти розшифрувати невідомі прізвища осіб, яких у книжці, на жаль, не вдалося уникнути. І це теж одне із завдань видання – повернути пам'ять про нині невідомих уже діячів, які були учасниками нашого життя. Тому черговий проєкт «Депозитів пам'яті» стосуватиметься гуртків УСКТ, що були розташовані у селах та містечках навколо Щеціна для того, щоб знайти останніх свідків тих часів або їхніх родичів, і так збагатити нинішній архів ОУП.

– Ми сьогодні пишемо історію українців із перспективи XXI століття, коли від акції «Вісла» минуло 77 років, багатьох свідків уже немає серед нас, і багато ми не пам'ятаємо. Тому радію, що один проєкт генерує другий. Тобто ми зараз видали книжку про українців у Щеціні та на Щецинській землі, а в межах наступного проєкту будемо відвідувати цих же українців у їхніх хатах і питати їх про



Будинок Початкової школи в Тшенсачі (зараз Грифіцький повіт) з українською мовою навчання. Школа існувала до 1960 року. Тут навчала, зокрема, Галина Кушинська, діяв шкільний хор



Підготовка до Шевченківської академії



Виступ капели бандуристів, на фото Галина Ліборська та Анатоль Лазорищак

минулі часи, – ділиться докторка Дорота Ковалевська з Інституту наук про політику та безпеку Щецинського університету, співавторка проєкту «Депозити пам'яті».

12. →



Учні школи та мешканці Тшенсача і околиць, 5 квітня 1964 року

Раніше в межах цього проєкту ОУП завдяки співпраці з місцевим відділенням Державного архіву вдалося впорядкувати архів УСКТ. Тоді було ґрунтовно опрацьовано та збережено документи, створені українцями у період до 80-х років. Як наслідок у 2022 році до місцевого відділення Державного архіву було передано понад 14 тисяч матеріалів та 15 тисяч світлин – загалом понад 3 метри документів (таку термінологію використовує ця державна установа). Їхні цифрові версії зберігаються у Щецінському відділі ОУП й поступово стають доступними в інтернеті. Серед переданих документів – перші протоколи Українського суспільно-культурного товариства, перший статут організації, списки членів як повітових, так і місцевих відділів УСКТ, а також тисячі світлин, котрі документують громадське життя українців на Західному Помор'ї. Невелика частина саме цих світлин надрукована зараз у книжці «Депозити пам'яті. Українці в Щеціні й на Щецінській землі після 1956 року».

– Книжка мені дуже подобається, і не тому, що в ній є мій внесок, але насамперед тому, що можу разом з Іваном Сирником кожного разу створювати унікальні проєкти на всю Польщу. Нині це видання книжки, котра захоплює не лише інформацією, за яку відповідав професор Ярослав Сирник, але також графічним оформленням авторства Клавдії Маслей-Фелусь, – зазначає Дорота Ковалевська.

Важливо, що проєкт «Депозити пам'яті» має постійне фінансування. Без нього неможливо було б зберегти пам'ять про наших предків у книжці, яка вражає насамперед чудовими світлинами, добре написаним текстом та сучасним оформленням. Варто взяти приклад із Щеціна і підготувати такі альбоми в інших відділах ОУП. Це повернення пам'яті про наших попередників, без яких не було б нас. ●



Гурток УСКТ у Кренжеліні (зараз Мисліборський повіт) існував щонайменше від початку 70-х років XX ст. У 1975 році, у якому зроблено світлину, нараховував 11 членів. Головувала в ньому тоді Анастасія Боднар



Шахову партію грають: НН та Іван Зінчук



Волейболісти УСКТ Кошалін



Футбольний матч «молодих парубків» з «одруженими», 7 жовтня 1974 року. На фото у верхньому ряду зліва: НН, Петро Лахтюк, Роман Кудлик, Володимир Малицький, Роман Шевчук, Юрій Ліборський, НН, НН; у середньому ряду зліва: Василь Кобеляк, інші невстановлені особи. У долішньому ряду: Іван Зінчук (з правого боку)

Богуслав СЛІВЕРСЬКИЙ, професор Лодзького університету
Переклад Стефана Лашина

Чеські дослідження дітей-біженців з України

Чеські антропологині – Андреа Прейсовá Крейчія, Люціє Маккова та Уляна Холодова (українська випускниця Університету в Оломоуці) опублікували у журналі «*Studia Paedagogica*» (том 28, №1, 2023 рік) статтю під назвою «Дитяча травма біженців з України в контексті освіти» (THE TRAUMA OF CHILD WAR REFUGEES FROM UKRAINE IN THE CONTEXT OF EDUCATION). Авторки провели дослідження серед 43 дітей та дорослих віком від 7 до 20 років, але в цій групі переважали українські діти віком до 11 років (23 осіб). Згідно з даними міжнародної організації UNHCR, внаслідок російського військового вторгнення в Україну країну покинуло близько 5 мільйонів людей, які шукали порятунку в країнах Європи.

Метою якісних досліджень, проведених авторками з двох університетів – в Опаві та Оломоуці, було вивчення психосоціальних загроз у житті дітей, щоб допомогти їм впоратися з травмою, спричиненою війною. Вони шукали відповіді на такі питання: Як діти та молоді дорослі переживають першу фазу досвіду біженців? Чи існують між ними відмінності у сприйнятті цієї події? Які ситуації стали для них травматичними? З яким життєвим досвідом українські діти почали навчання у вересні 2022 року в чеських школах?

Теоретичні рамки досліджень базувалися на висновках досліджень переживань дітей-біженців з частини колишньої Югославії, тобто з часів Балканської війни 1991-1994 років, які емігрували до Чехії. Вони мали впоратися з травмою, пов'язаною з необхідністю залишити свій дім, погіршенням економічного становища їхніх батьків, розпадом соціальних зв'язків, відсутністю одного з батьків, страхом перед необхідністю ховатися в підвалах під час обстрілів, баченням загиблих чи поранених людей тощо.

Коли йдеться про посттравматичні переживання, вони дещо відрізняються від тих дітей, які в мирний час пережили травму внаслідок участі в якомусь дорожньо-транспортному випадку. «Найчастішим наслідком воєнних переживань є посттравматичний стрес, депресія, повторювані нічні кошмари, труднощі зі сном, хронічна гіперактивність, порушення концентрації та роздратованість» (с. 39).

Авторки досліджень звернули увагу на те, що для адаптації дітей-біженців у школі корисно включати до навчальних занять осіб з їхньої країни походження, які є тієї ж національності. Вони не обов'язково мають бути вчителями, але можуть виконувати роль радників/тьюторів для таких дітей, щоб допомогти їм зрозуміти правові та культурні відмінності, подолати комунікаційні бар'єри.

Якщо хтось очікував кількісних результатів досліджень, то він буде розчарований. Проте чеські дослід-

ниці правильно скористалися методологією якісних досліджень, тобто методом автобіографічного дослідження, завдяки якому можна краще і глибше зрозуміти проблеми дітей-жертв війни. Українським дітям та молодим дорослим, які перебували в центрах допомоги для біженців або в родинних у трьох регіонах: оломоуцькому, середньочеському та карловарському, було запропоновано вільний письмовий вислів. Респонденти отримали аркуш із завданням описати українською мовою події, пов'язані з досвідом війни та їхньою втечею з батьківщини.

Отримано згоду батьків дітей на участь у дослідженнях, яка була добровільною та анонімною. Зміст письмової нарації було піддано герменевтичному аналізу, як це робиться у випадку нарративного інтерв'ю. В аналізі враховувалися такі темпорально-ситуативні рамки, як: 1) обставини, що передували виїзду, 2) умови прийняття рішення про залишення країни, 3) еміграція та впропаність з нею, 4) культурна ідентичність та спогади про власний дім, 5) накопичені переживання, пов'язані з відвідуванням чеської школи.

Опитані описали події за період 3-4 місяців від початку війни в лютому 2022 року. Виявилось, що переживання, події, спостереження, записи з їхньої пам'яті були схожими на ті, які відчували біженці балканської війни, наприклад, діти-біженці боснійських родин віком 8-13 років. «Українські діти також були піддані впливу військових ситуацій, таких як бої, смерть близької людини, почуття можливої втрати життя, нестача їжі та води, відсутність можливості знайти прихисток та від'їзду від членів сім'ї. (...) Військові переживання дітей-біженців відображають досвід нових для них емоцій, таких як страх і тривога (ситуації жаху, страх невідомого), травматичні переживання (авіанальоти, вибухи, зруйновані міста та власні домівки, обстріли), переживання втрат (батьків, близьких людей, шкільних товаришів, домівки, домашніх тварин) та усвідомлення раптової життєвої ситуації, з якою потрібно впоратися у зв'язку з еміграцією (вимушене залишення родинного середовища, руйнування соціальних мереж, наприклад, у школі тощо). Описані події дітей-біженців містили елементи перших еміграційних досвідів (культурна зміна, допомога від чужих людей, чужа мова)» (с. 52-53).

Дослідниці наголошують, що не можна ігнорувати проблеми дітей, які були змушені залишити свої домівки, країну, близьких. Вони потребують психологічної підтримки, а також допомоги в адаптації до нових, незвичних для них культурних та соціальних умов життя. Можливо, чеські школи та їхні вчителі розуміють ці проблеми і намагаються допомогти молодим біженцям відновити віру в сенс життя та людську солідарність. Однак це потребує подальших досліджень. ●

Історичний календар

ЧЕРВЕНЬ

Підготувала редакція

Фото з Вікіпедії

6 червня 1889 р. у Києві народився авіаконструктор Ігор Сікорський. Гелікоптери, сконструйовані ним, першими в історії здійснили перельоти через Атлантику та Тихий океан. Його літак-велетень «Ілля Муромець» став світовим рекордсменом у вантажопідйомності. А збройні сили США взяли на озброєння гелікоптери Сікорського.



Ігор Сікорський закінчив Морський кадетський корпус у Петербурзі, однак морським офіцером, про що мріяли батьки, так і не став. Навчався в Київському політехнічному інституті. Починав з проектування гелікоптерів, ідею яких підказали малюнки славетного Леонардо да Вінчі. Пізніше зайнявся аеропланами. Здав іспит на звання пілота, встановив чотири всеросійські рекорди та світовий рекорд швидкості польоту з двома пасажирами.

Сікорський, не закінчивши навчання у Київському політехнічному інституті, отримав декілька пропозицій про роботу. Йому запропонували посаду головного інженера в акціонерному товаристві «Російсько-Балтійський вагонний завод» і таку саму у підрозділі військово-морської авіації.

Ледь не розбився під час показового польоту в Білій Церкві – в карбюратор потрапив комар і мотор заглож. Відтак прийшов до ідеї використання в літаках кількох моторів для пересування на далекі відстані. Працюючи у Петербурзі, побудував багатомоторний літак «Ілля Муромець».

Після приходу до влади більшовиків емігрував, з 1919-го мешкав у США. Заснував авіаційну фірму. За ангар йому слугував курятник одного знайомого, нічну сторожу несли самі працівники фірми, а необхідні деталі часто знаходили на найближчому смітнику. Сікорський розробив серію літаків, які побили світові рекорди. Так, гідроплан S-42 встановив 10 світових рекордів і вперше в світі забезпечив регулярні рейси через Атлантичний і Тихий океани.

Особливу ефективність гелікоптери мали під час пошуково-рятувальних та санітарних робіт (конструктор вважав головним завданням таких машин саме рятування людей, а не бойові дії). Зрештою, навіть президенти США з 1947-го постійно використовували гелікоптери Ігоря Сікорського.

1941 року він написав книжечку «Послання молитви Господньої», присвячену аналізу молитви «Отче наш».

Помер «батько гелікоптерів» у США 26 жовтня 1972 року. Розповідають, що у день похорону інверсійні сліди двох літаків, що пролітали перпендикулярними курсами, ніби утворили в небі великий хрест, немов прощаючись зі своїм творцем.

22 березня 2018 року Київська міська рада присвоїла аеропорту «Київ» ім'я Ігоря Сікорського.

15 червня 1894 р. в Кам'янці-Подільському в сім'ї юриста народився Микола Чеботарьов, видатний математик-алгебраїст.

Родина часто змінювала місце проживання. Так, 1899 року вони з Кам'янця-Подільського переїхали в Одесу, згодом в Єлисаветград (нині Кропивницький). У 1903-1906 рр. Микола Чеботарьов навчався в Єлисаветградській чоловічій гімназії.



Коли сім'я Чеботарьових повернулася в Кам'янець-Подільський, продовжив навчання в місцевій чоловічій гімназії.

Потяг до математики у нього проявився змалку. Згодом він написав: «Пригадую, сестра моєї бабуні тітка Маша переконливо говорила, що з мене вийде математик. Можливо, ці слова відіграли роль навчання. З другого боку, дуже можливо, що до занять математикою мене штовхали об'єктивні обставини. Справа в тому, що, згідно з твердими виховними принципами моїх родичів, усі наші дії, серед них і розваги, суворо регламентувалися. Математика була єдиною схованкою, куди не міг проникнути контроль старших і де я був собі повним господарем. Всіляка інша наука потребувала би витрат на обладнання, а в мене кишенькових грошей не було».

В 1912 році Чеботарьов закінчив Кам'янець-Подільську чоловічу гімназію та вступив на фізико-математичний факультет Київського університету. В університеті ґрунтовно вивчав теорію Галуа, методи якої упродовж усього життя успішно застосовував до розв'язання майже всіх задач, що його цікавили. На другому курсі брав активну участь у математичному семінарі під керівництвом професора Д. О. Граве, виступав із доповідями та далі самостійно вивчав теорію аналітичних та алгебраїчних функцій, а також теорію алгебраїчних чисел. Самостійно довів арифметичну теорему монодромії: «комполіт усіх груп інерції нормального поля є групою Галуа цього поля».

1915 року Київський університет, у зв'язку з Першою світовою війною, евакуювали в Саратов. Тут Чеботарьов і далі інтенсивно вивчав математику. Це він робив у тісному спілкуванні з Борисом Делоне (теж один з учнів Граве, згодом член-кореспондентом АН СРСР), який увів Чеботарьова в курс сучасних проблем теорії алгебраїчних чисел. Згодом саме в цій теорії Чеботарьов отримав фундаментальні результати.

В 1916 році, після закінчення університету, був залишений на фізико-математичному факультеті для підготовки до професорського звання під керівництвом Д. О. Граве. В 1918 році склав магістерські іспити і був обраний приват-доцентом університету. Крім основної роботи, також викладав у середніх навчальних закладах Києва.

У 1921-1927 рр. працював у вищих навчальних закладах Одеси. В 1924 році отримав запрошення на кафедру до Московського інституту цивільних інженерів. Потім повернувся до Одеси і був секретарем науково-дослідницької кафедри математики при Одеському інституті народної освіти.

В 1927 році захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора фізико-математичних наук. Йому присвоєно вчене звання професора. Тоді ж був запрошений на роботу до Казанського університету та обраний на конкурсній основі професором кафедри математики. В 1929 році обраний членом-кореспондентом Академії наук СРСР.

Помер Микола Чеботарьов 2 липня 1947 року.

21 червня 1869 р. у місті Сміла на Черкащині народився Федір Матушевський, громадський і політичний діяч, дипломат, публіцист.

Він походив зі священничої родини. Навчаючись у Київській духовній семінарії, став активним членом українських гуртків. Величезного значення набуло для нього знайомство з видатним українським громадським діячем Олександром Кониським, який виховав ціле покоління молодшої української інтелігенції, серед них були, зокрема, Михайло Грушевський, Сергій Єфремов, Василь Доманицький. Під впливом Кониського у 1898 році до 100-річчя виходу «Енеїди» Івана Котляревського (тобто 100-річчя нової української літератури, написаної живою народною мовою) Федір Матушевський у співпраці з Єфремовим і Доманицьким видав збірник-альманах української поезії «Вік». З цього видання виросло видавництво «Вік», перші книжки якого друкувалися в Черкасах, де на той час жив Матушевський. Незважаючи на російські заборони та утиски, видавництво проіснувало до 1918 року і видало 140 назв книг. Тоді ж, завдяки співпраці з журналом «Киевская старина», першим в Україні історичним часописом, почалося становлення Матушевського-журналіста.

Він вступив до Дерптського (Тартуського) університету, організував там українську студентську громаду.

Приїздив до Петербурга, де разом з Олександром Лотоцьким займався справами українського книговидавництва. У 1904 році Матушевський одружився і після завершення навчання повернувся в Україну.

Федір Матушевський – один з фундаторів Української демократичної партії, з 1905-го – Української радикально-демократичної партії. Він займався літературною і видавничою діяльністю, співпрацював з галицькими часописами, журналами «Киевская старина», «Літературно-науковий вісник», кооперативним часописом «Комашня».

У 1906 році став редактором першої української щоденної газети «Громадська думка» (згодом – «Рада»). Після революції 1905-1907 рр. був змушений виїхати до Санкт-Петербурга, де активно працював у місцевій громаді Товариства українських поступовців, Добродійному товаристві для видання загальнокорисних та дешевих книжок.

Із 1915 року Матушевський був одним із організаторів Українського комітету допомоги жертвам російської окупації Галичини, протягом 1916-1917 рр. – уповноваженим комітету Всеросійського союзу земств і міст Південно-Західного фронту. Належав до лідерів Української радикально-демократичної партії, яка в червні 1917 року реорганізувалася в Українську партію соціалістів-федералістів.

Федір Матушевський був членом Української Центральної Ради, Малої ради, Крайового комітету по охороні революції в Україні. Водночас продовжував видавничу роботу і займався наукою. Написав спогади, видані 1938 року під назвою «Із щоденника українського посла».

У січні 1919 року Матушевський обраний головою надзвичайної дипломатичної місії Української Народної Республіки в Греції.

Помер 21 жовтня 1919 року в Афінах (Греція), де й похований.



25 червня 1934 р. в селі Уличне на Львівщині народився Мирослав Стельмахович, вчений, філолог, один із основоположників української етнопедагогіки.

Його батько в 1939 році пішов на війну, з якої так і не повернувся, загинув у німецькому полоні, через рік не стало й матері. Мирослав разом з молодшим братом Богданом залишається на вихованні стрийка Олексія та маминої родички, які побралися, щоб замінити їм батька і матір. Ще дитиною, згадують однолітки, однокласники Мирослава, він вирізнявся з-поміж них своєю буйною фантазією, йому було легко придумати нову гру, захопити всіх цікавою розповіддю, писати твори, висловлюючи власні думки і погляди.

Мирослав Стельмахович мріє стати вчителем і в 1953 році вступає до Дрогобицького вчительського інституту, який закінчує з відзнакою.

Де б не працював Стельмахович, чи у Турківському районі, чи на Івано-Франківщині, чи то вчителем української мови та літератури, чи директором школи, чи інспектором райво, чи за сумісництвом в бібліотеці, він віддається «справі свого життя до останку». Маючи великий досвід, як вчитель-практик, в цей час він багато працює над проблемами української мови, над виробленням практичних рекомендацій по роботі над розвитком мовлення, збирає багатий мовний матеріал. Для використання його на уроках української мови видає посібники з української мови, які звичайно добре знайомі українським філологам – «Збірник вправ з української мови для 4 кл.» та «Розвиток писемного мовлення учнів».

Його зусилля не залишаються непоміченими, і наприкінці 60-х років Мирослав Стельмахович закінчує аспірантуру в Києві й починає працювати в Івано-Франківському педагогічному інституті. Однак проблеми української мови, які він обрав для дисертації, не знаходили в цей час підтримки. Тоді ж Мирослав Гнатович звертається до народної педагогіки, з її джерел черпає творче натхнення і «запал живої думки» для великої кількості статей в журналах: «Українська мова і література в школі», «Рідна школа», «Народна творчість та етнографія», посібниках з «Українознавства».

Головною працею його життя стала книга «Народна педагогіка» (1985), де він широко використовуючи різноманітний матеріал українського фольклору, етнографії, надбання передової думки, повсякденної практики родинного виховання в українських сім'ях, розкриває сутність народної педагогіки, її ідеали, традиції, зв'язок з історією і культурою. Ця праця вже давно стала «класичним посібником» для вчительства.

Благодатні для українського відродження 90-ті роки принесли визнання таланту і невтомній праці Мирославу Стельмаховичу. Йому присвоєно звання академіка. В той час він є деканом педагогічного факультету Івано-Франківського університету ім. Василя Стефаника.

Помер Мирослав Стельмахович 23 квітня 1998 року. Його ім'ям названо одну з вулиць Івано-Франківська.





Танцювальний ансамбль «Аркан» з Перемишля

Павло ЛОЗА
Фото автора статті

На «Кермеш» – до Вільхівця

Два дні у Вільхівці біля Дуклі тривав «Лемківський кермеш». У програмі були не лише концерти, а й майстер-класи з виготовлення кривульки, фотовиставки про лемків та фільм.

«Кермеш», тобто по-лемківськи «ярмарок», – це парафіяльний відпуст. Цього року він відбувся в 34-й раз. Хоча перший захід був організований у 1991 році, насправді ж «Кермеш» пам'ятає ще довоєнні часи. Тоді до Вільхівця прибували лемки з Воловця, Полян, Барвінка, Тиляви та інших лемківських сіл.



Микола Ґабло

– Я був дитиною, але дещо пам'ятаю. Завжди було багато людей, багато місцевих. А довкола церкви відбувалася процесія, – розповідає Микола Ґабло, один із мешканців Вільхівця.

Раніше церковний відпуст був чудовою можливістю зустрітися. Ті жителі села, які не були вислані в 1947 році, мріяли відтворити цю традицію довоєнних «кермешів» уже в 90-х роках.

– Після акції «Вісла» тут залишилося 12 родин. Мій сусід Василь Торопива, який був церковником, хотів, щоб ці «кермеші» повернулися. Туристи, котрі приїздили сюди, казали, що це гарна ідея. Так ми організували перший повоєнний «Кермеш» у 1991 році, – згадує Микола Ґабло, автор книжки про рідне село.

За його словами, з часом свято стало популярним не лише серед мешканців повіту.

– Були часи, коли до нас приїжджали гості з Німеччини, Америки й навіть Японії та Індії, – розповідає нині 84-річний житель Вільхівця.

Сьогодні свято виглядає дещо інакше, ніж кілька десятиків років тому.

– Тепер на святі на стендах можна купити все – від шарпеток, взуття до меду та хліба. А тоді нічим не торгували. Можна було купити тільки солодощі для дітей або книжки на релігійні теми чи про святих. І наш відпуст був виключно при церкві, – додає Микола Ґабло.

Парафіяльний відпуст у Вільхівці завжди припадає на 22 травня, але «Кермеш» переноситься на наступні суботу та неділю. Цього року він відбувся 25-26 травня. У неділю, 26 травня, свято розпочалося літургією та хресним ходом навколо церкви Перенесення мощей св. Миколая. Зазвичай на недільні літургії туди приходять близько десяти вірян, проте у молитві під час «Кермешу» взяло участь кілька десятків людей.

Згодом усі перейшли до Народного дому. На сцені біля будівлі учасники фестивалю могли побачити,

зокрема, танцювальний ансамбль «Аркан» з Перемишля, гурт «Лемкус» з Ярошівки біля Лігниць, гурт «Позберанці» з Бардієва, що в Словаччині, чи дитячо-молодіжний танцювальний ансамбль «Лемківський перстеник» з Горлиць.

Також на сцені відбулася презентація книжки «Лемківські співанки з Святкової Великої» Василя Баволяка. Два дні захід супроводжували майстер-класи з кривульки, виставка про лемківську культуру та фотовиставка про Вільхівець, освітній фільм про лемків. Було й караоке по-лемківськи.

Попри те, що цей захід став постійною частиною культурного календаря подій Кросненського повіту та має давню історію, він усе ж зберігає свій камерний характер.

– І це дуже добре, і це те, про що ми дбаємо. У самому селі проживає приблизно 50-60 людей. Більшість на нашому святі – це приїжджі, – каже Рената Габло-Шептак, співорганізаторка «Кермешу».

– Наш регіон не такий популярний, як Бескиди чи Татри. Але Вільхівець поволі стає туристичним місцем. Крім того, наш «Кермеш» розпочинає сезон культурних заходів у регіоні. Гості приїжджають навіть із Вроцлава чи Варшави, – зазначає Рената Габло-Шептак, яка кілька років очолює гурток Об'єднання лемків (ОЛ) у Кросні.

Варто наголосити, що «Лемківський кермеш» безперервно організовують вже 34 роки, навіть попри пандемію. У 2020 році це був один із трьох заходів, поряд із «Лемківською ватрою» в Ждині та «JarmaRock FEST» у Гданську, які тоді провели українські та лемківські організації в Польщі.

– Якщо є гроші, організувати захід неважко. Але є ціла «кухня», логістика, і в нашому випадку, коли готуємося, важлива громадська дія. Село справді підтримує проведення нашого заходу. Місцева спільнота є однією із дуже важливих «інституцій» підготовки «Кермешу». І ми відчуваємо її підтримку, – розповідає діячка Об'єднання лемків, котре організовує свято.

Рената Габло-Шептак походить із Вільхівця, однак понад десять років проживала на Помор'ї. Кілька років тому повернулася в рідне село. За її словами, повернення є частиною сімейної історії.

– Моя прабабуся була переселена в 40-х роках на Херсонщину. Вона була з маленькою донькою, моєю бабусею. Ніхто звідти не повертався. І я досі не знаю, як це вдалося моїй прабабусі, але вона повернулася у Вільхівець. Їй знадобився рівно рік, щоб повернутися в рідне



Рената Габло-Шептак та Василь Шлянта



Учні перемиської «шашкевички»

село, – каже голова кросненського гуртка ОЛ, чия бабуся все ще живе у своїй рідній «хижі» біля церкви.

– Я довго не жила у Вільхівці. Але час від часу бувала на нашому святі. Може, більше як гість. Але навіть якщо я не змогла приїхати з півночі, то моя душа завжди була тут у травні під час «Кермешу». Мій тато прищепив мені цей «Кермеш», і тому, вже коли я тут, усе ще хочу його організовувати, – говорить Рената Габло-Шептак.

Серед офіційних гостей свята були Даріуш Соберай – радник віцепрем'єр-міністра та міністра національної оборони Владислава Косіяка-Камиша, Малґожата Майка-Онишкевич – уповноважена підкарпатського воєводи у справах національних та етнічних меншин, Кристина Андрух – бургомістр гміни Дукля, Богдан Ґоч – заступник бургомістра гміни Дукля, Павел Куффнер – голова Ради гміни Дукля та інші гості. ●



«Лемківський перстеник»



«Лемкус»



15-16 czerwiec 2024

49. Festiwal

ukraińskich zespołów dziecięcych

49. Фестиваль українських дитячих ансамблів

Bałtycki Teatr Dramatyczny
im. J. Słowackiego

SOBOTA - Koncert
godz. 11.00

NIEDZIELA - Koncert Galowy
godz. 11.00

oglądaj Festiwal na kanale 

ОГОЛОШЕННЯ

Роман РЕВАКОВИЧ

Українсько-польські музичні мости Фонду Pro Musica Viva

Заснований у 1998 році Фонд Pro Musica Viva розпочинає своє друге чверть століття активності. Від початку зосереджений на будівництві польсько-українських культурних взаємин, цього року продовжує цей свій стратегічний напрям діяльності з переконанням про вагомість та обов'язковість добрих польсько-українських та українсько-польських відносин.

У 2024 році виповнюється ювілей фестивалю Дні української музики у Варшаві, які проходять уже вдесятий раз за 25 років існування. Перший відбувся у 1999 році, щоб після кількох едіцій з 2019 року перейти на щорічну регулярність. Вже кілька років початок вересня польську столицю заповнює українська музика. Цього року 8, 10 та 13 вересня польські слухачі, а за посередництвом інтернет-трансляцій і весь глобалізований світ зможе почути шедеври української музичної культури. На першому концерті у виконанні варшавського ансамблю Chromatophonic Trio прозвучить Фортепіанне тріо «Класичне» Віктора Косенка та «Драма» Валентина Сильвестрова. На другому концерті у виконанні найкращого польського камерного хору Camerata Silesia з міста Катовиці буде представлено творчість українських хорових корифеїв – Максима Березовського, Дмитра Бортнянського та Артема Веделя. Третій концерт презентує нам Національний ансамбль солістів «Київська Камерата», який виконає прем'єру твору Юрія Пікуша та «Пори року» для скрипки з оркестром Золтана Алмаші. Друге відділення цього концерту присвячується творчості унікального композитора Олександра Козаренка, який відійшов у вічність минулого року. Прозвучать його «Ірмологійон» для струнного оркестру, «Концертштук» для фортепіано та оркестру, «П'ять весільних ладкань з Покуття» для голосу та оркестру і «Sinfonia Estravaganza» для струнних – окреслюючи діапазон естетичних пошуків композитора та їхній дуже ціка-

вий результат. Сольні партії виконують Богдана Півненко – скрипка, Дмитро Таванець – фортепіано та Оксана Нікітюк – мецо-сопрано.

Треба підкреслити, що Дні української музики у Варшаві відбуваються завдяки вже вдруге отриманій трирічній дотації від міста Варшава та дотації Міністерства культури та національної спадщини Республіки Польща у співпраці з Національним інститутом музики і танцю, яке також наділило у цьому році Фонд Pro Musica Viva дотацією на три найближчі роки. Отже, фестиваль звучатиме у Варшаві на початку вересня і в наступних роках, доказуючи вагомість української музичної культури.

Від початку існування Фонду дуже важливою частиною діяльності була і є презентація польської музики та польських виконавців в Україні. Варто тут нагадати хоча б великий за масштабом проєкт з музикою Вітольда Лютославського, який у 2013 році в сторіччя уродин великого польського композитора приєднав до цієї річниці українські оркестри у Львові, Одесі, Чернігові, Києві, Донецьку, Дніпрі, Ужгороді, Чернівцях, Хмельницькому та Харкові.

Попри намагання росії знищити Україну ми доказуємо українську суб'єктність та не перестаємо будувати українсько-польські мости. Цього року в кількох містах України відбудуться концерти, які в контексті світової класики покажуть творчість польських музичних велетнів – Вітольда Лютославського, Кшиштофа Пендерецького, Генрика Міколая Гурецького, Войцеха Кіляра, прозвучить твір Міколая Пйотра Гурецького та нагадають витоки польської симфонічної музики твором Станіслава Монюшка. За підтримки Міністерства культури та національної спадщини Республіки Польща та Польського інституту у Києві концерти відбуватимуться 20 вересня у Полтаві, 1 листопада у Черкасах та 25 жовтня і 11 листопада у Києві. Місцеві філармонічні оркестри виступатимуть під моїм диригуванням – я дуже радію цим музичним зустрічам. У концерті 11 листопада візьме участь Національний ансамбль солістів «Київська Камерата». Солюватимуть українські віртуози: Дмитро Таванець – фортепіано та Андрій Павлов – скрипка.

В програмі концерту, що вже відбувся 24 травня у Хмельницькій філармонії за участю Симфонічного оркестру філармонії та соліста Дмитра Таванця, прозвучали Фантастична увертюра «Байка» Станіслава Монюшка, Фортепіанний концерт Вітольда Лютославського та Симфонія до-мажор «Велика» Франца Шуберта. ●

Усі твої маріння, усі думки замовкнуть,
вже бур'яном для тебе не є рудий храбуст,
уже глядиш інакше на рунь гірську, пожовклу
і заспіваєш гімн життю – мовчанням уст.
(«Гімн життю» Богдан-Ігор Антонич)

6 травня на 69-му році життя після важкої короткотривалої хвороби передчасно відійшов у вічність бартошичанин

† МИРОСЛАВ МАЛИНЯК

Він ще зі студентських часів включався в громадську діяльність УСКТ, а потім ОУП. Одразу після спроб пацифікації київського Євромайдану і вибуху війни в 2014 році активно надавав допомогу потерпілим українцям. Згуртувавши навколо себе і дружини коло активних людей, допомагав лікувати поранених Євромайданівців, а потім воїнів-героїв, які безстрашно стали на захист Батьківщини, організовував поїздки дітей-сиріт з України до Польщі, а також підтримував тим в рідній Україні, кому вона була потрібна. Допомігав до останніх своїх днів...

Дружині Покійного Анні,
дітям Ярославу, Роксані і Наталії, онукам,
рідним та близьким
складаємо слова співчуття,
єднаючись у скорботі та сумі.

Хай вармінсько-мазурська земля, в якій на цвинтарі в Семпополі спочив 9 травня поряд з батьками, буде Йому пухом, як рідна материнська і батьківська на Лемківщині, в Полонній і Куляшному, про які завжди пам'ятав.

Голова, управа і рада Ольштинського відділу ОУП

- Управа Мазурського відділу ОУП і греко-католицька парафія у Гіжицьку щирозаочно запрошують на **Свято дитячої творчості-2024, пов'язане з Днем Родини.**

Захід відбудеться **9 червня 2024 р. (неділя) о 13.00** ділянка відпочинку Ридзево 126, вул. Płażowa, 11-513 Miłki Програма заходу:

13.00-15.30 – Презентація мистецьких програм учнів з пунктів навчання української мови і греко-католицької релігії та дітей з України, які навчаються у школах Мазур
15.30-17.00 – Артистична програма гостей заходу:
• Колектив танцювальної школи «Флеш» з гміни Гіжицько
• Зразковий танцювальний дитячий колектив «Надія» з м. Дубно в Україні
• Вокальний ансамбль Кременецької школи мистецтв в Україні
17.00-18.30 – Інтеграційні заняття з культурними анімаціями, спортивні ігри.

19.00 – Офіційне закриття. ВХІД ВІЛЬНИЙ

Від імені організаторів –
голова Мазурського відділу ОУП Іван Пік,
парох парафії Пресвятої Трійці о. Василь Андрій Парасюк ЧСВВ

- ПРОГРАМА святкувань празника Вознесіння Христового 15-16 червня 2024 р. в селі Улюч на Сяніччині**

Ласкаво запрошуємо всіх, кому дорога пам'ять про рідне село Улюч, 15-16 червня 2024 року на урочисті Богослужіння празника Вознесіння Господа Нашого Ісуса Христа.

Субота 15 червня 2024 р.

14⁰⁰ – молебень при капличці в неіснуючому селі Грушівка
15⁰⁰ – молебень і панахида на місці неіснуючої парафіяльної церкви св. Миколая в Улючі, а після – зустріч при ватрі над Сяном.

Неділя 16 червня 2024 р.

10⁰⁰ – Служба Божа в церкві Вознесіння Христового на горі Дубник в Улючі.

Оргкомітет:
Богдан Холявка, Данута Снівак,
Мирослав Мніх, Іреней Яворницький

- Управа Кошалінського відділу Об'єднання українців у Польщі, Дирекція Загальноосвітнього ліцею у Білому Борі ім. Т. Шевченка, Управа фонду ДЕКА, яка веде Початкову школу ім. Т. Шевченка в Білому Борі, запрошують на

VI УКРАЇНСЬКИЙ ДИТЯЧИЙ ТАБІР

який відбудеться **22-30 червня ц.р (9 днів)** в Білому Борі.

Організатори забезпечують: ■ нічліги та харчування (сніданки, обіди, вечери) ■ опіку інструкторів ■ добрі умови ■ екскурсії – поїздки на озеро і море ■ спортивні змагання ■ навчання українських пісень та інші атракції.

Приймаємо оголошення дітей від III до VIII класу початкової школи. Кількість місць обмежена.

Контакт і оголошення – домівка ОУП в Кошаліні: тел. 94 342 64 70 або 503 005 378,

електронна адреса: zur_koszalin@wp.pl biuro@admedia-consulting.pl

Наше Слово

Adres: Redakcja "Nasze Słowo", ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa, tel.: **biuro redakcji** – tel./fax 22 677-88-10, +48 510-162-854, redaktor naczelny – 22 677-88-11, sekretarz redakcji – 22 677-84-46, redakcja – 22 677-84-45. **E-mail:** redakcja@nasze-slowo.pl, prenumerata@nasze-slowo.pl, ogloszenia@nasze-slowo.pl Internet: www.nasze-slowo.pl **Kolegium Redakcyjne:** Piotr Tyma, Paweł Łoza, Tetiana Daniuczenko, Anastazja Krawczuk. **Zespół redakcyjny:** zastępca redaktora naczelnego – Paweł Łoza, sekretarz – Tetiana Daniuczenko, **redaktorzy** – Igor Szczerba (Warszawa), Anna Winnicka (Koszalin), Grzegorz Spodarek (Kętrzyn), Katarzyna Komar-Macyńska (Przemyśl), redaktor stylistyczny – Anna Russu, redaktor techniczny – Olga Michaluk, **biuro redakcji** – Katarzyna Stepan. **Współpracownicy:** Anastazja Krawczuk (Warszawa), Stefan Migus (Olsztyn), Piotr Andrusieczko (Kijów), Ludmiła Łabowicz (Białystok), Olena Humeniuk (Kijów), Adam Wiewiórka (Legnica), Daryna Popil (Warszawa), Władysław Graban (Krynica Zdrój), Piotr Wirchniński (Gładyszów). **Wydawca:** Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7 03-614 Warszawa, tel.: 22 679-96-77 (sekretariat), E-mail: sekretariat@ukraincy.org.pl, biuro@ukraincy.org.pl Internet: <http://ukraincy.org.pl> **Fotokład:** Redakcja „Nasze Słowo” **Druk:** Drukarnia „Efekt”. Nakład 2000 egz. Pismo dofinansowane ze środków budżetu państwa Związku Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa.

Konto bankowe dla wpłat w PLN: 47 1160 2202 0000 0000 5515 6292

Konto bankowe dla wpłat w EURO, CAD: IBAN: PL47 1160 2202 0000 0000 5515 6292 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa,

Konto bankowe dla wpłat tylko w USD: IBAN: PL20 1160 2202 0000 0000 5515 6196 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa.

Poglądy autorów publikacji nie zawsze są zbieżne z poglądami redakcji. Za wiarygodność faktów odpowiadają autorzy. Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania, skracania i zmiany tytułów. Koresponduje z czytelnikami tylko na łamach tygodnika. Rozpowszechnianie materiałów z „Naszego Słowa” wyłącznie za zgodą redakcji. Za treść ogłoszeń i reklam redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

„Nasze Słowo” dostępne jest w oddziałach Poczty Polskiej, w wybranych EMPIK-ach oraz w wydaniu internetowym www.eprasa.pl/news/nasze-slowo.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autora/ów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Statki wyrażają точку zору авторів і не можуть уособлювати офіційну позицію Міністра внутрішніх справ та адміністрації.

Об'єднання українців у Польщі запрошує на
Związek Ukraińców w Polsce zaprasza na



1000 років
української музики
1000 lat muzyki ukraińskiej

Благодійний
концерт

Koncert
charytatywny

ДУДАРИК

Lwowskiego Narodowego
Chóru Męskiego

DUDARYK

Львівська національна
академічна чоловіча
хорова капела

Церква отців василіян
вул. Міодова, 16, Варшава

Cerkiew oo. bazylianów
ul. Miodowa 16, Warszawa

12.06.2024/19.00

Вхід вільний Wejście bezpłatne